

**CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS**

COORDINACIÓN

**Sebastià Serra i
Busquets**

♦
**Antoni Vives
Reus**

♦
**Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)**

► TEMA

Esports i militars

El rugbi té els seus orígens a principis del segle XIX a partir dels jocs que es feien a l'escola de la ciutat de Rugby, Warwickshire, Anglaterra. Durant el segle XIX i segle XX, aquest esport es va anar exportant a altres països i indrets del món. L'autor ens explica com va arribar a les Illes Balears.

El primer partit de rugbi a Mallorca (1924)

♦ Manuel García Gargallo *

El 15 de febrer de 1924 arribava al Port de Palma l'esquadra naval anglesa, provinent de Barcelona.

Com en ocasions anteriors, les tripulacions jugarien diversos partits de futbol contra equips locals a tall d'esbarjo, un fet habitual cada any des de 1904. Però aquesta vegada

va afegir-se un nou esport: el rugbi.

Tot i tenir arrels històriques comunes al futbol, a diferència d'aquest el rugbi era llavors quasi desconegut a l'Estat i només a Catalunya feia dos anys que funcionava un campionat local. De fet, l'esquadra havia disputat (i guanyat) un partit contra la selecció catalana (13-6) dies abans, a l'Hipòdrom de Can Tunis de Barcelona.

Davant la impossibilitat de formar un equip local mínimament

competitiu, es varen formar dos combinats de l'esquadra, entre oficials i mariners.

El 18 de febrer tingué lloc el partit, al camp de futbol de Son Canals, propietat del Balears FC. Tot i celebrar-se dilluns i que el temps fou força inestable hi hagué força públic, empès per la novetat i l'espectacularitat d'aquell desconegut esport.

La premsa va jutjar-lo com massa dur i violent, adient pel temperament nord-europeu, però incompatible amb l'ànima local (comentaris semblants havien sorgit anys abans, amb el futbol), a més de la

necessitat de gespa per jugar-se, llavors inexistent en els camps locals. Ni tan sols es va registrar el resultat final, tal era el desconeixement d'aquest esport. Dos dies després l'esquadra abandonava Mallorca, rumb a Gibraltar.

Aquell fou el primer partit de rugbi jugat a l'illa, del qual aviat farà cent anys. I durant força temps fou l'únic, perquè no va generar cap afició. A finals de 1935 semblava arrelar en organitzar-se a Palma tres equips alhora: CN Balear, Club Regates i CN Mallorca; però no varen fer cap campionat, ni consta cap partit. No seria fins molts anys després que el rugbi assoliria l'actual presència efectiva i organitzada a Mallorca.

* Doctor en Història Contemporània (UB)

► TEMA

Un petit peu conduïx a nous coneixements

Un estudi acabat de realitzar per egiptòlegs polonesos conclou que una mòmia conservada al Museu Nacional de Varsòvia, i que fins ara es creia que era la d'un antic sacerdot del segle I aC, en realitat correspon a la primera mòmia egípcia embarassada de la història.

De antiguo sacerdote a mujer embarazada

♦ Juan María González de la Rosa *

Menuda cara se les habrà quedado a Amón, Ra, Isis, Osiris y al resto del Olimpio egipcio,

cuando vieron que uno de sus principales servidores en la tierra se convertía en una mujer embarazada. Un equipo de investigadores del Proyecto de Momias de Varsovia de la Academia de Ciencias de Polonia,

ha escaneado en la momia de quien creían que era un antiguo sacerdote egipcio de la ciudad de Tebas, llamado Hor-Djehuty (dicho nombre aparecía en el ataúd encontrado) que se conserva en el Museo Nacional de Varsovia. La gran sorpresa ha sido cuando el escáner ha detectado en el abdomen del supuesto sacerdote lo que parecían ser los huesos de un diminuto pie. Tras estudiar a fondo las imágenes, las sospechas se confirmaron: el pie pertenecía a un feto que aún se hallaba

en el ataúd de un sacerdote egipcio? Se cree que algún traficante de antigüedades o saqueador de tumbas pudo poner la momia en un sarcófago que no le correspondía a causa de unos daños que presentan algunos vendajes. ¿Pero quién era realmente esta mujer? Se sabe que murió aproximadamente en el siglo I a.C.,

cuando tenía entre 20 y 30 años y durante la semana 26 y la 30 de gestación. ¿Pudo simplemente el embarazo acabar con su vida? La alta mortalidad durante el embarazo y el parto en esos tiempos no es un secreto. ¿Creían los antiguos egipcios que los fetos nonatos podían alcanzar la otra vida o es esta momia una extraña anomalía? El misterio de la momia embarazada está más vivo que nunca.

Además, se encontraron otras evidencias, como la ausencia de aparato reproductor masculino, los senos y el tamaño de los huesos. Así, primero el ambiente ácido provocó la lixiviación (disolución) de minerales en los huesos del feto, que durante el proceso de momificación de la mujer comenzaron a secarse y mineralizarse. El proceso de momificación egipcio es un proceso de mineralización de los tejidos, que pueden sobrevivir durante milenios. ¿Qué hacía una momia femenina

en el útero de la momia.

* Graduat en Geografia i Història i Graduat en Història de l'Art (UNED)

► TEMA

Professionals de la comunicació

Les recerques històriques en mitjans de comunicació són un referent a la UIB. Fa més de 10 anys, el CEDOC i el Grup d'Estudis de la Cultura, la societat i la política al món contemporani ja van treballar aspectes de protecció del patrimoni periodístic i també dels professionals de la comunicació.

El 'Diccionari històric de periodistes catalans'

♦ Kevin Peláez Romero *

El projecte del Diccionari històric de periodistes catalans va néixer el 2016 des de la Secció de Filosofia i

Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans per conservar i recollir la figura dels protagonistes que van donar forma al periodisme català i dels territoris amb llengua i cultura

catalanes, o desenvolupat sota la seva influència.

Un dels aspectes més lloables d'aquesta iniciativa és el seu afany divulgatiu. És per això que l'accés al Diccionari és públic i es pot consultar a través de la pàgina web de l'Institut d'Estudis Catalans. L'entrada realitzada per a cada professional és molt completa, comptant amb una petita, però decent biografia i incloent les publicacions, gèneres i seccions on s'ubica la seva

obra. Això es completa amb diversos apartats finals que recullen la bibliografia utilitzada, enllaços de referència que podem consultar a internet i un apartat dedicat a enllaços que ens redirigeixin a articles, fotografies o il·lustracions elaborades per cada individu.

Un tema essencial per entendre la informació que podem trobar al Diccionari són els criteris d'inclusió. Com cal suposar, són molts els professionals de la informació que

han contribuït a la premsa històricament. És per això que cal algun tipus de filtratge i en aquest cas s'ha optat per dos requisits. D'una banda, la constància a la feina al llarg del temps, deixant de banda les aportacions fugaces. D'altra banda, no s'hi afegeixen persones que segueixin vives, destacant la importància de la perspectiva històrica i temporal.

El Diccionari històric de periodistes catalans és un projecte que enriqueix el nostre patrimoni periodístic i que segueix creixent, com es va demostrar a la passada Jornada d'estudi sobre la premsa i els periodistes dels països de la llengua catalana amb la incorporació de 16 professionals de les Illes Balears.

* Advocat, Estudiant del Grau d'Història de la UIB